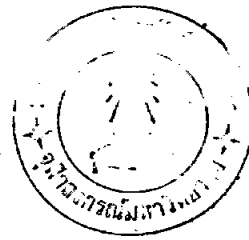

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณนับว่าเป็นผู้ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาและรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนเยาวชน ให้มีความรู้ ความสามารถและคุณธรรม จึงอาจกล่าวได้ว่า "คุณ เป็นพลังสำคัญกลุ่มหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้แก่ชาติ ในรูปของการส่งเสริมและสร้างไว้ซึ่งสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์"¹ เมื่อคุณมีความสำคัญและมีส่วนรับผิดชอบต่ออนาคตของชาติเช่นนี้ จึงนับได้ว่า "การผลิตครู" เป็นกระบวนการที่รัฐจะต้องให้ความสนใจและตระหนักเป็นอย่างยิ่ง ที่จะสรรหาคนดี มีความรู้ และความสามารถเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อประกอบอาชีพครูต่อไป จึงจะเห็นได้จากปัจจุบันนี้ การผลิตครูของสถาบันฝึกหัดครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในความรับผิดชอบของวิทยาลัยครู ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 36 แห่งทั่วประเทศ ได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะผลิตครู ดังนี้

1. ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของคุณ มีวิญญานของความเป็นครู มีความรักและศรัทธาในอาชีพ
2. ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ในบทบาทที่ยอมรับของสังคมทั่วไป
3. ให้เป็นผู้มีกิริยาสุภาพเรียบร้อย ขยัน อดทน ประหยัด และรู้คุณค่าของสัมมาอาชีพ

¹กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, นโยบายและแนวทางการจัดการฝึกหัดครู ของกรมการฝึกหัดครู ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 11.

4. ให้เป็นผู้ไม่หาความรู้ผู้เป็นนิจ รุจักคิดสร้างสรรค์ ตระหนักในปัญหาของสังคม ตลอดจน มีทักษะและวิจารณ์ญาณในการแก้ปัญหา
5. ให้เป็นผู้มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมสุขภาพทางกายและใจ ทั้งในส่วนบุคคลและส่วนรวม
6. ให้เป็นผู้มีนิสัยการทำงานอย่างมีหลักสามัคคีธรรม คารวธรรม ปัญญาธรรม และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
7. ให้เป็นผู้มีเจตจำนงมั่นใน ซาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ
8. ให้เป็นผู้มีความเข้าใจ การปฏิบัติ และทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับบ้านเมือง การปกครอง ตลอดจนการดำรงชีวิตในระบอบประชาธิปไตย
9. ให้เป็นผู้เห็นคุณค่าในการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ และส่งเสริมความเข้าใจอันดีในวัฒนธรรมของชนหมู่อื่นและชาติอื่น
10. ให้เป็นผู้รู้จักรักษาคุณภาพระหว่างธรรมชาติและ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุเกินกว่าคุณธรรม
11. ให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ¹

จากความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น นับได้ว่าเป็นความมุ่งหมายที่จะพัฒนานักศึกษาให้ออกไปเป็นครูที่ดี มีบทบาทและหน้าที่อันพึงประสงค์ตามแนวของการปฏิรูปการศึกษา ที่ว่า "ครู คือผู้ที่ มีหน้าที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาโดยรอบคอบขั้นในตัวผู้เรียน และเป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เช่นเดียวกับที่วิญญาณจะพึงมี"² ดังนั้นเพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรนี้ จึงได้แบ่ง

¹กรมการฝึกหัดครู, หลักสูตรการฝึกหัดครู สภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2520), หน้า 2.

²สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, การปฏิรูปการศึกษา : การศึกษาเพื่อชีวิต และสังคม (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช, 2518), หน้า 141.

การผลิตครูเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.ชั้นสูง) ใช้เวลาเรียน 2 ปี
 รับต่อจากระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) หรือ มัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ.5-6)

2. ระดับปริญญาตรี หรือครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) เป็นหลักสูตรที่แบ่งออกเป็น 2
 ประเภท คือ

2.1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ที่รับต่อจากระดับ ป.กศ. หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย
 ใช้เวลาเรียน 4 ปี ซึ่งได้รับนักศึกษาในปีการศึกษา 2523 เป็นปีแรก

2.2 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ที่รับต่อจากระดับ ป.กศ.ชั้นสูง หรือเทียบเท่า ใช้
 เวลาเรียน 2 ปี¹

สำหรับหลักสูตรการฝึกหัดครู ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) นั้น ใน
 ปัจจุบันนี้มีวิทยาลัยครูหลายแห่งเลิกรับนักศึกษาระดับนี้แล้ว และกำลังจะหมดไปตอนปลายของแผน
 พัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 คือปีการศึกษา 2525 เพราะปีการศึกษา 2524 จะเป็นปีที่รับนัก-
 ศึกษาในระดับนี้เป็นรุ่นสุดท้าย² นั้นแสดงว่าในปีการศึกษา 2525 - 2526 จะเป็นปีที่มีการเปลี่ยน
 แปลงระบบการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูอย่างแน่นอน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นเห็น
 ได้ชัด คือการเปลี่ยนแปลงในรายวิชาของหลักสูตรการฝึกหัดครู สภาการฝึกหัดครู พ.ศ. 2519
 โดยเฉพาะวิชา ศึกษา 234 ในระดับ ป.กศ.ชั้นสูง และวิชา ศึกษา 434 ในระดับปริญญาตรี
 (ค.บ.) ซึ่งมีเนื้อหาสาระของวิชาดังนี้

วิชาศึกษา 234 ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ 1 (5 หน่วยกิต/ ครั้งภาคเรียน)
 มีสาระสำคัญ คือ

ให้มีการปฐมนิเทศก่อนการฝึกสอน โดยนำแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ เป็นต้นว่า การสอน
 แบบจุลภาค (Micro-Teaching) การทดลองสอนเพื่อน (Peer Teaching) การ

¹สำนักงานเลขาธิการกรม กรมการฝึกหัดครู, "หลักสูตรการฝึกหัดครู." วิทยานุสาร,
 3 (6) (กันยายน 2523) : 21 - 25.

²สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, แผนพัฒนาการศึกษา
แห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524 (ม.ป.ท., 2520), หน้า 23.

จำลองสถานการณ์จำลอง (Simulation Technique) หรืออื่น ๆ มาใช้ การสังเกต การสอนของครูที่เลี้ยงและเขียนรายงานวิจารณ์การสอน การฝึกสอนเพื่อทดลองนำทฤษฎี แนวคิด เทคนิคและวิธีการสอนต่าง ๆ ไปทดลองใช้ โดยพิจารณาความรับผิดชอบในหน้าที่การสอนแก่ครูฝึกสอนสัปดาห์ละ 1 หมวดวิชา ครูฝึกสอนจะรับผิดชอบในการสอนเพิ่มขึ้นเรื่อยไป และจะทำหน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูประจำชั้นอย่างเต็มภาคภูมิในที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้ครูฝึกสอนได้รับประสบการณ์ที่เป็นจริง ก็รับผิดชอบสอนเกือบทุกหมวดวิชา เช่น ครุ- ประถมศึกษาทั้งหลาย นอกจากนั้นควรจัดให้มีการสัมมนาในโรงเรียนฝึกสอนประจำสัปดาห์ การสัมมนาการฝึกสอนที่วิทยาลัยครูและการสัมมนาหลังการฝึกสอน รวมทั้งการประเมินผล การฝึกสอน โดยวิธีการอภิปรายหรือการตอบแบบสอบถาม ฯลฯ (สำหรับวิชาเกษตรศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยอาจจัดให้มีการฝึกงานแทนการฝึกสอนได้)¹

วิชาศึกษา 434 ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ 2 (2 หน่วยกิต ไม่ต่ำกว่า 2 ชั่วโมง ต่อ สัปดาห์) มีสาระสำคัญ คือ

วิทยาลัยจะใช้ดุลยพินิจว่า ควรจัดการฝึกสอนโดยนัยเกี่ยวกับศึกษา 234 หรือควรให้จัดทำห้องปฏิบัติการสอน (Teaching Laboratory) ขึ้นในวิทยาลัยโดยกำหนดเวลาเรียน สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง เพื่อให้นักศึกษาได้ทำการศึกษาและแสวงหาประสบการณ์ภาคปฏิบัติโดย ศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน บันทึกการสอนรายวัน การทำอุปกรณ์ การสอน การสอนแบบจุดภาค การทดลองสอนเพื่อน และการนำนักศึกษาไปทำการสอนใน โรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาใกล้เคียง เป็นครั้งคราว และจัดให้มีการอภิปรายการ สอนหรือเขียนวิจารณ์การสังเกตการสอนตามแบบฟอร์มที่กำหนด (สำหรับวิชาเกษตรศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยอาจจัดให้มีการฝึกงานแทนการฝึกสอนได้)²

จากเนื้อหาสาระของทั้งสองวิชาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของ วิทยาลัยครูที่จะต้องจัดประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติให้กับนักศึกษาครู ซึ่งการฝึกประสบการณ์วิชา ศึกษานี้จะรวมไปถึงการสังเกตการณ์ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ตลอดจนการฝึกสอน และ/หรือฝึกงาน แต่หากได้พิจารณาหลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติทั้ง 2 ระดับแล้ว

¹กรมการฝึกหัดครู, หลักสูตรการฝึกหัดครู, สภาการฝึกหัดครู, พุทธศักราช 2519, หน้า 23.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 31.

จะพบว่าหลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติทั้งสองระดับนั้นมีความยืดหยุ่นอย่างมากในแง่ของการปฏิบัติจริง โดยเฉพาะในระดับปริญญาตรี ได้เปิดโอกาสให้วิทยาลัยสามารถที่จะจัดให้มีการฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน หรือจะฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการแทนการออกฝึกสอนและ/หรือฝึกงานก็ได้ ลักษณะเช่นนี้เองที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติและเกิดความแตกต่างในเรื่องรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละวิทยาลัยครูอีกด้วย ทั้งนี้สังเกตได้จากรายงานของคณะกรรมการพิจารณาารูปแบบการฝึกสอน ของกรมการฝึกหัดครู ที่ได้ร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับ "การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู" เพื่อเสนอกรมการฝึกหัดครูพิจารณาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับวิทยาลัยครูทั่วประเทศ อันจะช่วยแก้ปัญหาการฝึกสอนและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยพยายามเสนอรูปแบบให้ทันสมัยในปีการศึกษา 2522 ซึ่งพอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. จัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคปฏิบัติควรให้ประสานกับภาคทฤษฎี และจะต้องจัดให้เป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร
2. การฝึกสอนของนักศึกษาครู ควรมอบให้โรงเรียนฝึกสอนเป็นผู้รับผิดชอบในการนิเทศและการประเมินผล
3. อาจารย์ผู้สอนภาคทฤษฎีควรออกไปนิเทศและติดตามผล และการนิเทศควรกระทำผ่านทางครูพี่เลี้ยงมากขึ้น ไม่นุ่งนิเทศนักศึกษาโดยตรงแต่เพียงอย่างเดียว
4. คณะกรรมการบริหารของวิทยาลัย รับผิดชอบค่านโยบาย การประสานงานและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน
5. คณะวิชาครูศาสตร์ รับผิดชอบค่านำเนื้องาน¹

อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันของทุกวิทยาลัย แต่สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันการจัดประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละวิทยาลัยครูก็ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่เช่นเดิม ซึ่งถ้าหากปล่อยให้เกิดสภาพเช่นนี้ต่อไป ความเสียหายอาจเกิดขึ้นอันจะมีผลกระทบต่อสมรรถภาพในการ เป็นครูของนักศึกษาและคุณภาพของครูที่วิทยาลัยครูแต่ละแห่งผลิตออกไป ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกสอนและฝึกงานนั้นเป็นที่ยอมรับจาก -

¹กรมการฝึกหัดครู, "แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู," 2521 (อัครสำเนา)

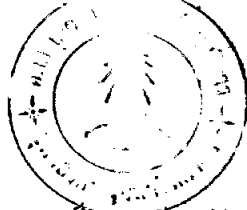
นักการศึกษาแล้วว่า สำคัญและยิ่งใหญ่ที่สุดในการ เตรียมที่จะ เป็นครู ทั่วไป ภายหน้า¹ และในขณะที่ฝึกสอนหรือฝึกงานก็นับ เป็นหัว เลี้ยวหัวต่ออันสำคัญยิ่งของการ เตรียมคน ไป เป็นครู เพราะถ้าครูฝึกสอนประสบความสำเร็จราบรื่น ในการ ฝึกสอนก็ย่อมจะประทับใจในความเป็นครู และพอใจที่จะยึดอาชีพครูตลอดไป แต่ถ้าหากมีอะไร ผิดพลาดเกิดขึ้นแม้แค่เล็กน้อยก็ จะทำให้เกิดความรู้สึกไม่ดีต่ออาชีพครู ไปตลอดชีวิต² ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างรีบด่วน และบัดนี้ น่าจะถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตครูของวิทยาลัยครู เพราะจากรายงานสรุปผลการวิจัย เรื่องการติดตามผลการ ฝึกหัดครู ของคณะกรรมการดำเนินงานติดตามผลการพัฒนาการฝึกหัดครู ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า "กรรมการฝึกหัดครูควรพิจารณาปรับปรุงด้านการผลิตครูเสียใหม่"³ แสดงว่าการผลิตครู เท่าที่ผ่านมา ยังไม่บรรลุผลสมบูรณ์ตามความมุ่งหมายแต่อย่างใด ทั้ง ๆ ที่ ดร. วิจิตร ศรีสะอาน ได้เคยกล่าวไว้ตั้งแต่ปี 2505 แล้วว่า "สิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือการผลิตครู เพราะโครงการผลิตครูยังไม่ค่อยจริงจัง น่าจะได้มีการพิจารณาเรื่องนี้ให้รอบคอบสักครั้ง"⁴ ดังนั้นก่อนที่จะถึงช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ที่จะมาถึงนี้ สิ่งแรก ที่ควร จะกระทำก็คือการหาข้อมูลเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตครู โดยเฉพาะการผลิตครูตามหลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครูทุกระดับ จะต้องเน้นการเรียนการสอนภาคปฏิบัติให้มากและให้ลุ่มกับที่เป็น "วิชาชีพชั้นสูง" (Professional) ดังเช่นวิชาชีพชั้นสูงสาขาอื่น ๆ เช่น แพทย์ พยาบาล วิศวกร เป็นต้น ซึ่งเขามีระยะเวลาการเรียนภาคปฏิบัติมากพอสมควร เห็นชัด ๆ คือแพทย์ มีระยะเวลาเรียนภาคปฏิบัติ (ภาคคลินิก) ถึง 2 ปี โดย

¹ Elizabeth Hunter and Edmund Amidon, Student Teaching Case and Comments (New York : Holt Rinehart and Winston, 1964), p.1.

² อิศระ ปันจุก, "สนทนากับอาจารย์นิเทศก์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิต สาครินทร์," วิทยาสาร, 24 (6) (8 กุมภาพันธ์ 2516) : 12.

³ คณะกรรมการดำเนินงานติดตามผลการพัฒนาการฝึกหัดครู, "การติดตามผลการฝึกหัดครู," วารสารส่วนการศึกษาแห่งชาติ, 11 (3) (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2520) : 2.

⁴ วิจิตร ศรีสะอาน, "สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการทางการศึกษาไทย," ศูนย์ศึกษา, 5 (พฤษภาคม 2505) : 16.

ไม่นานนี้ที่เป็นแพทย์ฝึกหัด (อินเทอร์น) พยายามดิ้นรนเหมือนกัน มีเรียนภาคปฏิบัติถึง 2 ปี กล่าวคือตอนเช้าเรียนภาคทฤษฎีในห้องเรียน ตอนบ่ายจะต้องไปทำงานตามวอร์ดต่าง ๆ ตลอดเวลา 2 ปี ปัญหาต่าง ๆ ก็ไ้เข้ามาอภิปรายในภาคทฤษฎี¹ เหล่านี้เป็นต้น สำหรับหลักสูตรการฝึกหัดครู ของสภาการฝึกหัดครูนั้น ก็น่าจะไ้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้ไ้รูปแบบที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของวิทยาลัยครูต่าง ๆ ต่อไป

ในฐานะที่ผู้วิจัยเคยมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติของวิทยาลัยครูอยู่หลายปี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพของวิทยาลัยครูในอนาคตว่าควรจะมีรูปแบบอย่างไร ทั้งนี้จะศึกษาถึงความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ เฉพาะในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมการฝึกหัดครูที่ได้อนุมัติโครงการกลุ่มวิทยาลัยครู ปี 2520 ที่มีจุดมุ่งหมายของโครงการว่า ต้องการจะปรับปรุงงานของวิทยาลัยครูให้มีอิสระ ปรับปรุงด้านวิชาการ สามารถใช้ทรัพยากรของกลุ่มให้เกิดประโยชน์สูงสุด และช่วยเหลือกันทางวิชาการ² ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะ เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านการผลิตครูของวิทยาลัยครูในอนาคตอันใกล้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกับอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹อารี สัตหรวี, "ลางร้ายในการฝึกหัดครู," คุรุปริทัศน์, 5 (2) (กุมภาพันธ์ 2523)

: 75.

²พะยอม แก้วกำเนิก, "โครงการกลุ่มวิทยาลัยครู," วารสารการฝึกหัดครูคุรุปริทัศน์, 2 (2) (กันยายน 2520) : 7 - 10.

3. เพื่อเสนอรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์

สมมุติฐานของการวิจัย

ความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่แตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ถือว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบตามความคิดเห็นของตนเองอย่างแท้จริง
2. ความแตกต่างในสถานภาพส่วนตัวของประชากรทั้งสองกลุ่ม ไม่มีผลต่อความแตกต่างในความคิดเห็นของประชากรในกลุ่มนั้น
3. การสังกัดอยู่ในวิทยาลัยครูต่างกัน ไม่มีผลต่อความแตกต่างของความคิดเห็นของประชากรทั้งสองกลุ่ม

ขอบเขตของการวิจัย

1. รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะเป็นลักษณะของการจัดดำเนินการที่ครอบคลุมไปถึง เรื่อง นโยบาย จุดมุ่งหมาย ระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หน่วยงานที่รับผิดชอบ การกำหนดและสรรหาบุคลากร กิจกรรมและวิธีดำเนินงาน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล การจัดประสบการณ์วิชาชีพ

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ทุกคนที่ปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 จากกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูอุดรธานี และวิทยาลัยครูเลย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อการวางแผนปรับปรุงหรือแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครู โดยเฉพาะวิชาประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ
3. เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันฝึกหัดครู ในกลุ่มวิทยาลัยครูอื่นๆ

ความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการระดับต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อธิการ รองอธิการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าหน่วยงานจัดประสบการณ์วิชาชีพ

อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์วิทยาลัยครูที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่จัดประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษา รวมทั้งการติดตามนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาด้วย

ประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การฝึกสอนและ/หรือฝึกงานของนักศึกษา ตามหลักสูตรการฝึกหัดครู ของสภาการฝึกหัดครู

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง วิทยาลัยครูที่ถูกแบ่งกลุ่มตามโครงการกลุ่มวิทยาลัยครู ของกรมการฝึกหัดครู ปี 2520 ซึ่งกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 8 วิทยาลัยครู คือ วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูอุดรธานี และวิทยาลัยครูเลย

รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ลักษณะของการจัดดำเนินการ เกี่ยวกับกรฝึกสอนและ/หรือฝึกงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมไปถึง นโยบาย จุดมุ่งหมาย ระยะเวลาการฝึก หน่วยงานที่รับผิดชอบ การกำหนดและสรรหาบุคลากร กิจกรรมและวิธีดำเนินงาน รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลการจัดประสบการณ์วิชาชีพ

ความคาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะที่เป็นการ คาคการล่วงหน้าในสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้โดยมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ในอดีต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาคนควาจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัด
 ปร ะสการณวิชาชีพ ทั้งนี้โดยขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการ จัดปร ะสการณวิชาชีพ
 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว ซึ่งประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 เป็นการสำรวจสภาพของผูตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามชนิด
 เลิกตอบ
 - ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดปร ะสการณวิชาชีพตามความคาด
 หวังของผูบริหาร และอาจารย์ในเทศก ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง
 เหนือ มีลักษณะเป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
 - ตอนที่ 3 เป็นการสำรวจความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ จัดปร ะสการณวิชาชีพใน
 อนาคต ในลักษณะคำถามปลายเปิด
3. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่ไ้รับการ แนะนำปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา
 แล้วนี้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการ จัดปร ะสการณวิชาชีพตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง
5. จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่ผ่านการแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว ไปให้อาจารย์
 จากวิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโทในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 จำนวน 26 คน ใ้ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้ไข ในเรื่องเนื้อหา ภาษา
 การสื่อความหมาย
6. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุง เป็นครั้งสุดท้ายแล้วในข้อ 5
 ไปทดลองใช้กับอาจารย์ในวิทยาลัยครูสุรินทร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อ
 มูลมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (r_{ct}) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.86

7. นำแบบสอบถามที่ได้คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นแล้วมาปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามฉบับจริง และนำไปใช้กับกลุ่มประชากรซึ่งได้แก่ผู้บริหารและอาจารย์นิเทศ์ทุกคน ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523

8. การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งขั้นตอนไว้ดังนี้

8.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำมาแจกแจงความถี่แล้วหาค่าร้อยละ (Percent)

8.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศ์ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์โดยวิธีหาค่ามัธยิมเลขคณิต (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

8.3 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคาดหวังของผู้บริหารกับอาจารย์นิเทศ์ในเรื่องการจัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต โดยใช้การทดสอบค่าคะแนซี (Z - test)

8.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่ 3 ผู้วิจัยจะรวบรวมความคิดเห็นเพิ่มเติม ๆ เป็นหมวดหมู่แล้วเสนอในรูปของความถี่

8.5 ผู้วิจัยจะใช้วิธีรวบรวมแนวความคิดทั้งหมดของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศ์ เพื่อนำมาสร้างเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศ์ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

9. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย